

CES-ringmärkningen vid Älgviken 2003

Roger Mellroth & Thord Fransson

Märkningen i buskmarkerna på västsidan av Älgviken har i och med 2003 pågått i sju år och följt ett fast mönster, 12 fångstillfällen med 8 nät mellan första maj och sista augusti. Vid något enstaka tillfälle har högt vattenstånd inneburit att någon nätplats legat under vatten. Verksamheten ingår i ett svenskt övervakningsprogram som leds av Naturhistoriska riksmuseet.

Under 2003 ingick totalt 30 platser vilka tillsammans fångade nästan 6000 fåglar. De samlade resultaten visar att flera arter, främst långflyttande småfåglar, minskat i antal under de senaste åren.

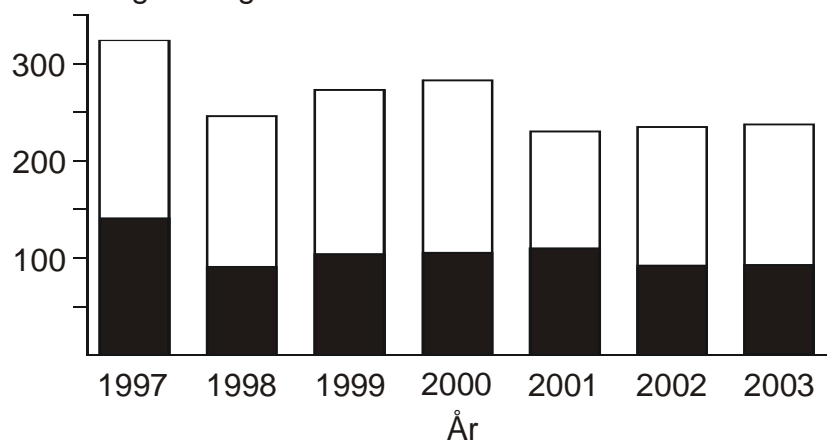
Den 10 maj, i soligt och klart väder, sattes näten för årets första fångst upp vid Älgviken. I närområdet var ett flertal arter redan igång med vårbestyren, såsom gök, skogsduva, gröngöling, trana, stjärtmes och storlom. I dagboken står "För fint väder för fångst? Näten som rör sig i vinden "lyser" i solen". En fasantupp vankar ohälsosamt nära näten. Rördrommen som hördes bröla redan vid röjningen den 1 maj tutar än på. En tydlig stöt, sen en mindre och sen börjar flämtet. Ingen "fullfjädrad sångare". Mellan nätrundorna försöker vi vara uppmärksamma på rastande och förbisträckande fåglar och noterar det som observeras. Området tycks locka såväl rastare som sträckare. Eller är det bara så att närvaron under så pass många timmar också ger resultat? Det ger i alla fall tillfällen att i lugn och ro få njuta av ett flertal arters förehavanden under olika skeden av året, som flyttning, häckning, rastning och födosök. Förutom alla trevliga kulturmarksfåglar som ses och hörs dyker också lite mer udda arter upp. Ett axplock från årets observationer följer; 18 maj sjungande göktyta, ropande gök samt sångsvan, spelande trana och ett gammalt havsörnspar som passerar. 30 maj krexar en kornknarr utanför på åkern under en dryg timme och från trädkropparna sjunger rosenfink (även 28 juni). Den 8 juni och den 15 juni sjunger kärrensångare i området och kan också märkas. Gluttsnäppor passerar över 28 juni och 6 juli. En aftonfalkhona hittas den 14 juli jagande insekter ner mot Valsjö. Samma dag, men även den 22 juli och 5 augusti, ses bivråk segla över och de sista gångerna i augusti patrullerar flera havsörnar över sjön.

Det totala antalet fångade fåglar överensstämde väl med de föregående två åren (Figur 1) och årets andel gamla fåglar (41%) motsvarar genomsnittet för de föregående sex årens verksamhet. Ny art för fångsten blev ladusvala och därmed har 44 arter fångats och under de gångna åren har nu mer än 1700 fåglar ringmärkts (1820 inklusive mellanårskontroller). Arter som detta år fångades i större antal än normalt var bl a talgoxe och törnskata (Tabell 1). Bland arter med lägre fångst hittas koltrast, lövsångare, grönfink och sävsparv (Tabell 1). Andelen gamla fåglar antyder sämre häckningsresultat för koltrast och rörsångare, normalt för törnsångare och bättre för talgoxe.

Antalet kontroller från tidigare år uppgick till 18, vilket är något fler än normalt och inte mindre än sex fåglar från säsongen 2000 kontrollerades under året. I tillägg till de egna kontrollerna fångades en rörsångare som märktes den 16 augusti 2002 vid Flommen i Skåne av Falsterbo fågelstation. Fågeln kontrollerades i både juni och juli och bedömdes vara en häckande hona.

Ringmärkare var som tidigare år Paul Elfström, Thord Fransson, Roger Mellroth och Jan Ohlsson och för förtjänstfulla assisterande insatser svarade Mats Carlsson, Sanja Gustafsson, Thomas Fransson, Johan Fransson, Sophie Fransson, Roger Klasson, Berth Nygren, Bengt Pettersson, Eva Sundström, Marie Sundström, Linus Sundström, Kalle Sundström.

Antal fångade fåglar

Figur 1. Antal fåglar fångade vid Älgviken inom ramen för CES. Den fyllda delen av stapeln visar hur stor andel av fångsten som utgjorts av gamla fåglar (inkluderar även kontroller från tidigare år).

Tabell 1. Antalet fångade fåglar av olika arter vid Älgviken åren 1997-2003 samt andelen av fångsten som utgjorts av gamla fåglar.

Art	1997-2002			2003				% Ad
	Totalt	Medel	% Ad	3 År	2 År	1 År	Totalt	
Större hackspett	0	0,0	0%				0	0%
Ladusvala	1	0,2	100%				1	0%
Trädpiplärka	1	0,2	0%				1	0%
Sädesärta	15	2,5	80%				1	100%
Järnsparv	4	0,7	25%				0	0%
Rödhake	80	13,3	11%				10	20%
Näktergal	50	8,3	86%	2			6	67%
Blåhake	5	0,8	0%				0	0%
Rödstjärt	4	0,7	50%				1	100%
Buskskvätta	1	0,2	100%				0	0%
Koltrast	76	12,7	43%		1	1	6	100%
Björktrast	7	1,2	29%				0	0%
Taltrast	5	0,8	40%				0	0%
Rödvingetrast	1	0,2	100%				0	0%
Sävsångare	21	3,5	29%				1	0%
Kärrsångare	8	1,3	88%				1	100%
Rörsångare	165	27,5	61%			3	27	74%
Härmsångare	1	0,2	100%				0	0%
Ärtsångare	22	3,7	41%				4	75%
Törnsångare	89	14,8	60%	1		1	18	61%
Trädgårdss.	48	8,0	65%	1			9	44%
Svarthätta	30	5,0	43%				4	25%
Gransångare	1	0,2	100%				0	0%
Lövsångare	245	40,8	29%				31	26%
Gråflusnappare	2	0,3	100%				0	0%

Svartvit flugsn.	31	5,2	81%				2	100%
Stjärtmes	14	2,3	21%				1	100%
Entita	12	2,0	33%			1	4	100%
Talltita	1	0,2	100%				0	0%
Tofsmes	2	0,3	0%				0	0%
Blåmes	227	37,8	23%		1	2	41	17%
Talgoxe	97	16,2	35%			1	24	25%
Nötväcka	21	3,5	19%				0	0%
Trädkrypare	6	1,0	50%				1	0%
Törnskata	10	1,7	0%				12	8%
Skata	1	0,2	0%				0	0%
Pilfink	33	5,5	33%	1			4	50%
Bofink	14	2,3	100%				0	0%
Grönfink	42	7,0	60%				3	100%
Grönsiska	2	0,3	100%				0	0%
Hämpling	1	0,2	100%				0	0%
Rosenfink	5	0,8	0%				1	0%
Gulsparv	20	3,3	40%				0	0%
Sävsparv	171	28,5	38%	1	1		14	43%
Total	1592	265,3	41%	6	3	9	228	41%